

___ / _... / _... / _... / _... / _... / _... / _... / _... //

OBRZĘDOWOŚĆ – CO TO ZA TWÓR

Ciężko jest jednoznacznie zdefiniować obrzędowość, pewne jest to, że stanowi ona bardzo istotny element naszej harcerskiej pracy. Jako zbiór zwyczajów, symboli i obrzędów rozumianych jedynie przez docelową wspólnotę, jest czymś, co spaja, jednoczy należące do naszej drużyny harcerki. Wprowadza tajemniczy klimat, czyni naszą jednostkę jedyną w swoim rodzaju. Wyróżniamy obrzędowość śródroczną i obozową (czy obowiązującą na krótszych wyjazdach, biwakach).

Warto więc poświęcić jej trochę czasu – w momencie jej tworzenia, a także zrewidowania elementów obrzędowości już istniejącej.

CELE OBRZĘDOWOŚCI

- ✓ Integracja harcerek w drużynie
- ✓ Tworzenie poczucia tożsamości, jednoczenie harcerek przez wspólne symbole, tradycje
- ✓ Poszczególne cele wychowawcze (np. wiązanie węzła na chuście w celu pamiętania o wykonaniu każdego dnia dobrego uczynku czy obrzędowy nawęzeł dla najlepszego zastępu kwartału noszony na proporcu motywujący harcerki do rozwoju i działania), kształtowanie charakteru naszych druhen
- ✓ Podniesienie rangi danej funkcji czy wydarzenia - obrzędy nadają nastrój uroczysty, wzbudzają szacunek (np. uroczyste mianowanie proporcowej drużyny)

CECHY DOBREJ OBRZĘDOWOŚCI

- ✓ Spójna – kolejne elementy naszej obrzędowości muszą logicznie łączyć się ze sobą, wszelkiego rodzaju pęknięcia niweczą naszą wcześniejszą pracę
- ✓ Żywa – tzn. praktykowana, obecna w działaniu drużyny, naturalna, pozbawiona sztuczności
- ✓ Stała – raz wprowadzony element powinien być powielany w stosownych momentach, nie zastępowany innym, po to, by stał się on zwyczajem – naturalnym sposobem postępowania w danej sytuacji
- ✓ Oryginalna – jedyna w swoim rodzaju, charakterystyczna tylko dla naszej jednostki, a przez to właśnie ciekawa
- ✓ Atrakcyjna – fascynująca nasze harcerki, entuzjastycznie przyjęta przez wszystkie drużyny z drużyny
- ✓ Przyswajalna – nie może być na tyle wydumana, by drużyny za każdym razem zastanawiały się, czy dobrze realizują dany obrzęd, powinna być symboliczna, a więc klarowna
- ✓ Wychowawcza – musi czemuś służyć, zmierzać do celu

- ✓ Tworząca tożsamość – powinna być naszym elementem rozpoznawczym, jednoczącym drużyny
- ✓ Oparta na ideałach harcerskich – zgodna z ideą Prawa i Przyrzeczenia Harcerskiego, jak każde nasze działanie, stroniąca od elementów kłócących się z np. wiarą chrześcijańską
- ✓ Dostosowana do wieku – tworząc obrzędowość, należy brać pod uwagę jej grupę docelową, nie może być ona ani zbyt infantylna, ani zbyt wzniosła (zupełnie inna obrzędowość charakteryzuje drużyny i gromady)

KILKA OBRZĘDOWYCH PORAD

- ✓ Nie warto trzymać się starych tradycji, jeśli są one pozbawione sensu czy sztucznie wypełniane. Obrzęd obecny nawet od dziesiątek lat, a bezcelowy jest zbyteczny i należy go usunąć.
- ✓ Nie należy mnożyć elementów obrzędowości ponad potrzebę – czyli, co za dużo, to nie zdrowo. Czasem bardzo łatwo jest puścić wodze fantazji i wymyśleć wiele skomplikowanych rytuałów, które, jeśli w ogóle będą powtarzane, to w sposób sztuczny, wymuszony.
- ✓ Obrzędowość nie może być narzucona, nie można jej tworzyć na siłę, owszem, proponuje ją drużynowa wraz z Zastępem Zastępowych/ Radą Drużyny, ale element, który nie został zaaprobowany przez drużynę, nie jest warty podtrzymywania.
- ✓ Jeśli zakładamy drużynę od podstaw lub w istniejącej drużynie nie mamy do czynienia z rozbudowaną obrzędowością, warto rozłożyć sobie tworzenie kolejnych elementów obrzędowości w czasie, dokładać elementy stopniowo, utrwalać te już istniejące. Jeśli do zatwierdzenia danego elementu wymagany jest jakiś proces, zbiór działań, tym bardziej znaczący jest on dla nas w momencie ustanowienia (mowa tu np. o nazwie drużyny, czy patronce)
- ✓ W harcerskiej obrzędowości dobrze jest inspirować się puszczaństwem, naturą, harcerskimi korzeniami po to, by stylizacja stała się odskocznią od problemów dzisiejszego świata, kształtowała naszą harcerską postawę oraz, by prowadziła do realizacji ideałów Prawa i Przyrzeczenia Harcerskiego.
- ✓ Obrzędowość obozowa powinna wynikać z potrzeb drużyny, być narzędziem do realizacji celów wyznaczonych na obóz.
- ✓ Ciekawym sposobem na realizację śródrocznych celów jest wprowadzenie całorocznej stylizacji, niestającej w sprzeczności z obrzędowością drużyny i zwieńczenie jej obozem lub biwakiem przedobozowym.